

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEMEZLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 21383/07

Nihat KONAK ve Diğerleri / Türkiye

ve 5 diğer başvuru

(ekteki listeye bakınız)

Başkan,

Julia Laffranque,

Hâkimler,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 19 Aralık 2017 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Ekteki tabloda gösterilen çeşitli tarihlerde gerçekleştirilen başvuruları göz önüne alarak,

Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuranlar tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2019. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuranların listesi ekte yer almaktadır.
2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın konusu, taraflarca ifade edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Başvuranlar Türk vatandaşları olup, başvurularını sundukları zamanda hapis cezaları farklı kurumlarda infaz edilmekteydi. Başvuranların isimleri ve doğum tarihleri ile birlikte temsilcilerinin isimleri ve başvurularını yaptıkları tarihler ekte yer almaktadır.

5. Başvuranlar tutuldukları ceza infaz kurumlarının disiplin kurullarının kararları ile cezaevi düzenini ihlal etmekten suçlu bulunmuşlardır. Başvuranlar Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük uyarınca, ilgili cezaevi disiplin kurullarının (bundan böyle “kurul” olarak anılacaktır) kararları ile sırasıyla 5 ila 11 gün hücre hapsi cezası almışlardır.

6. Akabinde infaz hâkimlikleri ve ağır ceza mahkemeleri 4675 sayılı ve 16 Mayıs 2001 tarihli İnfaz Hâkimliği Kanunu uyarınca başvuranların itirazlarını kendilerini veya avukatlarını dinlemeksizin dosya üzerinden reddetmiştir. Başvurulara ilişkin bilgiler ekte yer almaktadır.

Başvuru no. ve dava adı	İşlenen disiplin suçu	Başvurana verilen ceza tipi	Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen nihai kararın tarihi
21383/07	a) açlık grevi	a) sosyal	a) 20.10.2006

Konak ve Diğerleri/ Türkiye	başlatmak b) hücrelerin kapısını yumruklamak c) hücrelerin kapısını yumruklamak d) hücrelerin kapısını yumruklamak e) hücrelerin kapısını yumruklamak f) hücrelerin kapısını yumruklamak g) ceza infaz memurlarına direnmek h) hücrelerin kapısını yumruklamak	faaliyetlere katılımın 2 ay yasaklanması b), c), d), e) 3 ay boyunca ziyaretçi yasağı f) 5 gün boyunca hücre hapsi g) 3 ay boyunca ziyaretçi yasağı h) 3 ay boyunca ziyaretçi yasağı	b) 31.10.2006 c) 31.10.2006 d) 31.10.2006 e) 6.12.2006 f) 9.10.2006 g) 1.11.2006 h) 26.12.2006
2318/08 Demirhan/ Türkiye	a) Slogan atmak b) Slogan atmak c) diğer tutuklulukları açlık grevi konusunda destekleyen bir dilekçeyi ceza infaz kurumu idaresine göndermek d) Slogan atmak e) Ceza İnfaz Kurumu malına zarar vermek,	a) 2 ay ziyaretçi yasağı e) 2 ay ziyaretçi yasağı c) 1 ay boyunca ücretli işte çalışmama yasağı d) 3 ay ziyaretçi yasağı e) 5 gün hücreye hapsi cezası, 2 ay ziyaretçi	a) 27 Haziran 2007 Çarşamba b) 30 Temmuz 2007 Pazartesi c) 30 Temmuz 2007 Pazartesi d) 15 Ağustos 2007 Çarşamba e) 22 Ağustos 2007 Çarşamba

	aramaya direnmek ve slogan atmak	yasağı ve 2 ay boyunca dışarı ile iletişim kurmama yasağı	
29526/08 Çakıroğlu/ Türkiye	a) üst aramaya direnme ve slogan atma b) üst aramaya direnme ve slogan atma c) üst aramaya direnme	a) 1 ay dışarı ile iletişim kurma yasağı e) 1 ay ziyaretçi yasağı c) 5 gün hücre hapsi cezası	a) 13 Aralık 2007 Perşembe b) 16 Ocak 2008 Çarşamba C) 17 Mart 2008 Pazartesi
37870/08 Atabey/ Türkiye	Ceza İnfaz Kurumu içerisinde yasa dışı faaliyetler düzenlemek	10 ay boyunca hücre hapsi yasağı ve kültürel faaliyetlere katılmama yasağı	6 Mart 2008
44628/08 Aydınalp/ Türkiye	Ulusal makamlara dilekçe yazmak	11 gün hücreye hapsi cezası	27 Şubat 2008
46042/08 Kocatürk/ Türkiye	hücrenin kapısını yumruklamak	5 gün hücre hapsi cezası	6 Aralık 2006

B. İlgili iç hukuk

7. İlgili iç hukuka ilişkin açıklamalar *Gülmez/Türkiye* (no. 16330/02, §§ 13-15, 20 Mayıs 2008); *Aydemir ve Diğerleri/Türkiye* ((k.k.), no. 9097/05, 9491/05, 9498/05, 9500/05, 9505/05, ve 9509/05, 9 Kasım 2010); *Çetin/Türkiye* ((k.k.), no. 47768/09, §§ 7-15, 14 Haziran 2016); ve *Güngör/Türkiye* ((k.k.), no. 14486/09, §§ 12-16, 4 Temmuz 2017) kararlarında yer almaktadır.

ŞİKÂyetLER

8. Başvuranlar Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında, kendileri aleyhinde disiplin cezası olarak verilen hücre hapsi cezasının insanlık dışı muamele teşkil ettiği hususunda şikâyetçi olmuşlardır.

9. Başvuranlar, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamında, ulusal mahkemelerin dava dosyası temelinde karar vermesi dolayısıyla söz konusu disiplin yargılamaları sırasında duruşma haklarından mahrum bırakıldıkları konusunda şikâyette bulunmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, disiplin kurullarının ve ulusal mahkemelerin tarafsız ve bağımsız olmadığını ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, aynı şikâyet temelinde Sözleşme'nin 13, 14, 17 ve 18. maddelerine dayanmışlardır.

10. Başvuranlar, Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında kendilerine verilen disiplin cezasının diğerleri ile iletişimine adil olmayan bir müdahale teşkil ettiğini öne sürerek özel hayata ve aile hayatına saygı haklarını ihlal ettiği hususunda şikâyetçi olmuşlardır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Davaların birleştirilmesi

11. Mahkeme, başvuruların konuları bakımından benzer olduklarını göz önünde bulundurarak, bunları tek bir kararda müştereken incelemeyi uygun görmektedir.

B. Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki şikâyetler

12. Başvuranlar, kendilerine verilen hücre hapsi disiplin cezasının Sözleşme'nin 3. maddesinde belirtilen haklarını ihlal ettiğini öne sürmüşlerdir.

13. Hükümet bu iddialara itiraz etmiştir.

14. Mahkeme, mevcut davada bulunan sorunlara benzer sorunların gündeme geldiği *Güngör/Türkiye* ((k.k.), no. 14486/09, §§ 12-16, 4 Temmuz 2017) davasında başvurana disiplin yaptırımını olarak uygulanan 12 günlük hücre hapsi cezasının Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına girmek için gereken ciddiyet eşiğine ulaşmadığı sonucuna vardığını hatırlatmaktadır.

15. Mevcut başvurularda, söz konusu hücre hapsi cezalarının süresi beş ve on onbir gün arasında değişmektedir. Davaları incelemiş olan Mahkeme, yukarıda anılan *Güngör* davasında ulaştığı sonuçlardan ayrılması için herhangi bir gerekçe görmemektedir.

16. Bu doğrultuda Mahkeme, elinde bulunan tüm belgeler ışığında ve şikâyetle bulunulan hususların yargı yetkisine girdiği ölçüde, başvuruların bu kısmının Sözleşme veya Protokollerinde belirtilen hak ve özgürlüklerin ihlaline işaret etmediği sonucuna varmıştır. Dolayısıyla, başvuruların bu kısmı Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmelidir.

C. Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki şikâyetler

17. Başvuranlar, ayrıca Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında, ulusal mahkemelerin duruşma gerçekleştirmeksizin dava dosya üzerinden karar vermesi dolayısıyla disiplin yargılamalarının adil olmadığı hususunda şikâyetçi olmuşlardır. Başvuranlar kendilerini bizzat veya bir avukatın yardımı aracılığıyla savunma haklarından mahrum bırakıldıklarını iddia etmişlerdir. Başvuran bu bağlamda, Sözleşme'nin 6. maddesine de dayanmıştır. Başvuranlardan bazıları, aynı olaylar temelinde ayrıca Sözleşme'nin 13, 14, 17 ve 18. maddelerini ileri sürmüştür. Mahkeme, bu şikâyetleri yalnızca Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında incelemiştir.

18. Hükümet iç hukukta yapılan değişikliğe atıfta bulunarak, Mahkemeden başvuruların bu kısmını iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddetmesini talep etmiştir.

19. Mahkeme, 6008 sayılı Kanun ile İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 6. maddesinde, disiplin suçlarıyla itham edilen mahpusların kendilerini bizzat veya avukat yardımcı aracılığıyla savunmalarına izin verecek şekilde değişiklik yapıldığını kaydetmektedir. Mahkeme ayrıca, yeni kanunun önceden disiplin suçlarıyla itham edilmiş olan tüm mahpuslar bakımından bir hukuk yolu sunduğunu gözlemlemektedir. Buna göre, söz konusu mahpusların kanunun yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içerisinde, önceki cezalarına ilişkin olarak infaz hâkimliklerine yeni bir itirazda bulunma imkânı vardır. Bu tür bir itiraz ise infaz hâkimliği tarafından yeni usul ışığında incelenecekti.

20. Mahkeme hâlihazırda söz konusu hukuk yolunu incelemiş ve ceza infaz kurumu disiplin yaptırımlarına ilişkin başvurular bakımından etkili olduğunu tespit etmiştir. Mahkeme özellikle, yeni hukuk yolunun erişilebilir olduğunu ve makul bir başarı şansı sunduğunu değerlendirmiştir. Mahkeme, yeni hukuk yolunun etkililiğini değerlendirirken Hükümet tarafından ibraz edilen örnek kararları dikkate almıştır. Söz konusu örnek kararlara göre, infaz hâkimleri, itirazların yapılmasının ardından dava dosyasında bulunan delilleri tekrardan incelemiş, ihtilafa konu olan disiplin cezalarını iptal etmiş ve böylelikle ilgili mahpuslar bakımından suçun tüm sonuçlarının ortadan kalkmıştır (bk. *Aydemir ve Diğerleri* (k.k.), no. 9097/05, 9491/05, 9498/05, 9500/05, 9505/05 ve 9509/05, 9 Kasım 2010; *Aksoy/Türkiye* (k.k.), no. 8498/05 ve 158 diğer karar, 11 Ocak 2011; *Arslan/Türkiye* (k.k.), no. 9486/05, 25 Ocak 2011; *Güler/Türkiye* (k.k.), no. 14377/05, 25 Ocak 2011; ve *Çetin/Türkiye* (k.k.), no. 47768/09, 14 Haziran 2016).

21. Başvuranların iç hukuk yollarını tüketme yükümlülüğünden muaf tutulmalarını gerektirecek herhangi bir istisnai koşul bulunmadığını değerlendiren Mahkeme, başvuruların 6008 sayılı ve 25 Temmuz 2010 tarihli Kanun tarafından sunulan yeni hukuk yolundan faydalanmış olmaları gerektiği sonucuna varmıştır.

22. Dolayısıyla, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle, başvurunun bu kısmı Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddesi uyarınca reddedilmelidir.

C. Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamındaki şikâyetler

23. Başvuranlar, ceza infaz kurumlarının disiplin kurullarının kararlarının Sözleşme'nin 8. maddesinde belirtilen haklarını ihlal ettiğini savunmuşlardır.

24. Hükümet, başvuranın 6384 sayılı Kanun ile kurulan Tazminat Komisyonuna başvurmuş olması gerektiğinden başvurunun iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmesi gerektiğini ileri sürmüştür

25. Mahkeme, *Ümmühan Kaplan/Türkiye* (no. 24240/07, 20 Mart 2012) davasında uygulanan pilot karar usulünün ardından 9 Ocak 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin, adli yargılamaların uzunluğuna ve yargı kararlarının icra edilmemesi ya da gecikmeli olarak icra edilmesine ilişkin olarak Mahkemeye yapılan başvuruların tazminat ödenmek suretiyle çözümüne dair 6384 sayılı Kanun'u yürürlüğe koymuş olduğunu gözlemlemektedir. Tazminat Komisyonunun yetki alanı daha sonra sırasıyla 16 Mart 2014 ve 9 Mart 2016 tarihlerinde kabul edilen iki kararla genişletilmiştir. Mahkeme bu bağlamda, Tazminat Komisyonunun hâlihazırda, ceza infaz kurumu yetkilileri tarafından tutuklu ve hükümlüler hakkında uygulanan ilgili disiplin yaptırımları nedeniyle bir başvuranın özel ve aile hayatı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin şikâyetleri inceleme yetkisine sahip olduğunu belirtmektedir.

26. Mahkeme ayrıca, yukarıda anılan *Çetin* davasında benzer bir şikâyeti incelediğini ve başvuruyu iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddettiğini kaydetmektedir.

27. Yukarıdaki hususlar ışığında Mahkeme, başvuranların Tazminat Komisyonuna başvurmak suretiyle şikâyeti bakımından tazmin talep etmeleri gerektiği sonucuna varmıştır.

28. Dolayısıyla başvuruların bu kısmı Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4 maddesi uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvuruların birleştirilmesine;

Başvuruların kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş olup ve 18 Ocak 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan

EK

No.	Başvuru no.	Başvuru tarihi	Başvuran Doğum tarihi	Temsil eden
1.	21383/07	8.05.2007	Nihat KONAK 10.05.1964 Turgut KAYA 20.02.1973 Bayram KAMA 8.11.1972 İsmail YILMAZ 1.01.1954 Erol Volkan İLDEM 28.09.1982 Murat ÖZÇELİK 18.10.1984 Ulvi YALÇIN 20.03.1977 Muhammet AKYOL 1.01.1972 F. Oğuz ARSLAN 1.01.1975 Özgür ERTÜRK 28.04.1984 Gökhan ORUÇ 25.11.1985 Cihan KAHRAMAN 1.01.1983	Gül ALTAY

No.	Başvuru no.	Başvuru tarihi	Başvuran Doğum tarihi	Temsil eden
			Fatih Ergin ARPAÇ 17.08.1985 Hüseyin UZUNDAĞ 1.10.1984 Caner ULUÇ 1.01.1983	
2.	2318/08	13.01.2008	Baysal DEMİRHAN 10.11.1977	Gül ALTAY
3.	29526/08	9.06.2008	Mulla ÇAKIROĞLU 1.01.1971	Gül ALTAY
4.	37870/08	25.07.2008	Ergin ATABEY 1.01.1973	Mehmet ERBİL
5.	44628/08	27.08.2008	Engin AYDINALP 21.01.1971	Fahriye Belgün BABA
6.	46042/08	8.06.2008	Rasul KOCA TÜR K 1.10.1965	Gülizar TUNCER